

ALICJA STOLARCZYK

SARDYNIA WSCHODNIA

PRZEWODNIK ALICJI

FRAGMENTY

SARDYNIA WSCHODNIA – PRAKTYCZNY PRZEWODNIK DLA POLSKIEGO TURYSTY I PODRÓŻNIKA

Kilka słów na początek – ten przewodnik napisałam dla wszystkich planujących pobyt na wschodnim wybrzeżu Sardynii oraz osób planujących objazdówkę po wyspie, chcących odwiedzić także ten rejon. To szczegółowe opracowanie pomoże spędzić udane wakacje na wschodnim wybrzeżu od Costa Rei czyli Królewskiego Wybrzeża na południowym wschodzie do rejonu Budoni na północnym wschodzie. Poniższa mapka całej Sardynii pomoże Wam się „umiejszczyć”. Ten odcinek wybrzeża opisuje dokładnie, plaża po plaży, poprzez miasteczka, porty turystyczne, punkty widokowe, atrakcje dla dzieci i wszystko, co warto w tym rejonie odkryć i przeżyć. Jednak w rozdziale z dokładnymi scenariuszami całodniowych wycieczek – objazdówek po okolicy, docieram do różnych miejsc sporo oddalonych od przedstawionego na mapie odcinka, zarówno wzdłuż wybrzeża jak i w głąb lądu – Szmaragdowe Wybrzeże, Archipelag La Maddalena, kraina Barbagia, góry Gennargentu i wiele innych.

Mieszkając w którejś z opisanych w przewodniku miejscowości jesteście w stanie autem lub autobusem dojechać do wielu innych przedstawionych tu ciekawych miejsc, staram się tutaj dać Wam jak najbardziej konkretne wskazówki jak to zrobić. Gorąco namawiam do przyjechania własnym autem lub wypożyczenia choć na część pobytu – zobaczycie o wiele więcej, będziecie niezależni czasowo, będziecie mieli możliwość odwiedzenia pięknych miejsc, gdzie niestety autobus nie dojeżdża. Co ważne, jeśli Wasz pobyt przypada na lipiec lub sierpień, tylko autem dojedziecie na mniej zatłoczone lub całkiem dzikie, puste plaże. Polecam poczytać sobie przy planowaniu pobytu relacje polskich rodzin z pobytów na Sardynii zamieszczone moim blogu [Polskie Wakacje na Sardynii](#) w dziale – [Morskie Opowieści](#). Na tym samym blogu w kolejnych zakładkach znajdziecie wiele informacji o innych rejonach wyspy. Wiele ciekawostek i inspiracji jest na moim fanpage na fb – [Alicja na Sardynii](#). Staram się w przewodniku pokazać wszystko, co może interesować turystów i podróżników – plaże, miasteczka nadmorskie i w głębi lądu, lokalne święta, porty turystyczne i ich ofertę rejsową, przedstawiam scenariusze całodniowych wycieczek do zrealizowania samemu, info o sardyńskiej kuchni i rady gdzie zjeść i nie przepłacić. Na końcu przewodnika **praktyczne rady** dla osób spędzających wakacje na Sardynii – **PRZECZYTAJCIE JE KONIECZNIE!**, oraz pomocne zwroty z polską wymową. Przed wyjazdem zachęcam do przesłędzenia interesujących Was tras na Google Maps (wstukuje się miejsce docelowe, wyskakuje okienko z komunikatem „wyznacz trasę”, wpisujemy miejsce wyjazdu, enter, wychodzi mapka dojazdu i opis krok po kroku każdego zakrętu, zmiany drogi itp..., przesuując kursor na mapie można zmieniać drogę dojazdu – np. z tej w głębi lądu na taką wzdłuż wybrzeża itd...)

na

Zachęcam do użycia Google Earth – wstukacie nazwę miejsca (dodajcie "sardinia") i zobaczycie bardzo dokładny obraz terenu z wszystkimi szczegółami, drogami terenowymi a przede wszystkim ze zdjęciami miejsc, plaż, rond, rozwidleń dróg itp. Aplikację Google Earth ściąga się bezpłatnie z Internetu. Równie pomocne jest Google Maps – wersja satelitarna oraz funkcja „zółtego chłopka”, którym możecie chodzić ulicami i oglądać okolicę. W rozdziale o środkach komunikacji publicznej podaję linki do stron pomagające rozpracować poruszanie się po Sardynii bez auta, podaję sposoby dojazdu do większości nadmorskich miasteczek z lotniska i z centrum Cagliari. Jeśli chcecie jechać z Polski na Sardinie autem, przyda Wam się nasza filmowa relacja z takiej podróży – [AUTEM NA SARDYNIE](#). Na moim kanale YouTube wiele ciekawych filmików o Sardynii i przygodach, które możecie tam przeżyć.

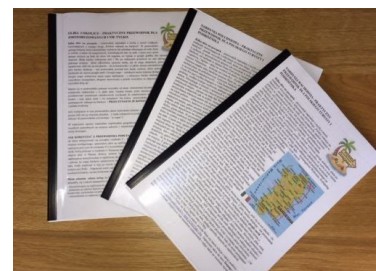
JAK KORZYSTAĆ Z PRZEWODNIKA PODCZAS PLANOWANIA POBYTU? odszukajcie na liście miejscowości na początku rozdziału I – Plaże i miasteczka, miejsce lub rejon Waszego miejsca noclegowego, sprawdźcie jakie są najbliższe plaże i dojazd do nich, jeśli nie macie auta, zajrzyjcie przy tym do rozdziału o komunikacji publicznej, pooglądajcie na Google Maps oraz Google grafika zdjęcia plaż w Waszej okolicy, zróbcie listę tych, na których będziecie wypoczywać, kiedy zaplanujecie leniuchowanie w najbliższej okolicy. Potem przejrzycie rozdział o dalszych wycieczkach i patrząc na mapę Sardynii zastanówcie się, gdzie moglibyście się wybrać dalej, co zobaczyć po przeciwnej stronie południowego wybrzeża, kiedy zwiedzić Cagliari, kiedy popłynąć w rejs po morzu czy może wynająć motorówkę, lub zamówić wycieczkę u miejscowej Polki... Warto zaplanować sardyńską ucztę w agriturismo, w tym pomoże Wam rozdział kulinarny, są tam konkretne zamiary na takie miejsca.

PLAN POBYTU W PIGUŁCE Moim zdaniem udany urlop, na którym prócz plażowego lenistwa poznalibyście trochę Sardynii, składałby się z takich elementów :

- leniuchowania na najbliższych plażach
- położenia po jakimś fajnym miasteczku w okolicy, także wieczorem, w sezonie nadmorskie miasteczka wieczorami są pełne życia i ludzi.
- odwiedzenia co najmniej jednego innego rejonu plaż niż ten, w którym mieszkacie
- sardyńskiej uczyty na wsi
- jednej dalszej wycieczki w inny rejon Sardynii, np. w rejon Olbii na północnym wschodzie lub na południe do Cagliari, stolicy Sardynii. To oczywiście realne tylko autem.
- rejs po Zatoce Orosei
- choć raz ugotować sobie samemu coś lokalnego po zrobieniu zakupów na lokalny targu, w przewodniku są przepisy sardyńskiej kuchni po polsku i informacje o lokalnych targach,
- jeśli się uda zgrać termin, udziału w jakiejś lokalnej feście
- ewentualnie jeszcze coś co konkretnie Was interesuje, wiąże się z waszym hobby czy marzeniem - lekcja windsurfingu, wizyta w winiarni, warsztaty kulinarne u Sardyńczyków, nurkowanie ze sprzętem...

RADA PRAKTYCZNA – przewodnik jest dość obszerny, najlepiej byłoby wydrukować go w całości, nigdy nie wiadomo, co się na miejscu przyda, można po druku spiąć kartki zszywaczem, lub po wsadzać kolejne strony do koszulek foliowych czy do segregatora. Ewentualnie mieć go przy sobie na tablecie, laptopie... Jeśli wiecie, że cały czas będziecie mieć do dyspozycji auto, nie musicie drukować rozdziału o środkach transportu publicznego.

NAWIGACJA SAMOCHODOWA - w przewodniku jest mnóstwo linków i świetnie się go czyta na ekranie laptopa, tabletu ale i komórki, jest możliwość nawigować z komórki od razu wchodząc w linki z położeniem czy linki do tras z google maps. Mając internet z danych komórkowych w abonamencie możecie nawigować z komórki, ale moim zdaniem lepiej sprawdza się zabrana z kraju własna nawigacja samochodowa (działająca niezależnie od tego czy w danym rejonie jest zasięg) , taka, w którą możecie wstukiwać współrzędne GPS. Planując w domu pobyt, wstukujecie sobie w nią wszystkie miejsca, które w tym przewodniku Was zainteresowały, i potem na miejscu przejazdu nie są stresem.

Więcej praktycznych porad w rozdziale V.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I – PLAŻE, PORTY I MIASTECZKA – od Costa Rei, przez zatokę Orosei do Budoni wzdłuż wschodniego wybrzeża, ok. 107 plaż, a między nimi kolejne miasteczka i porty turystyczne z ofertą rejsów. Kilka „skoków w bok” w głąb lądu. **STR 5**

ROZDZIAŁ II – ZWIEDZAMY OKOLICĘ – kilka propozycji jednodniowych wypadów nie tylko na plażę. Tu trasy piesze przez góry na słynne plaże ukryte pod klifami , min. Cala Luna, Cala Goloritze' oraz kanion Su Gorropu. **STR 78**

ROZDZIAŁ III – FESTE I SAGRE- zobaczmy, jak miejscowi potrafią się bawić **STR 97**

ROZDZIAŁ IV – „NIEBO W GĘBIE” – czego koniecznie trzeba spróbować, gdzie zjeść, co lokalnego ugotować samemu, co smacznego przywieźć do Polski. **STR 102**

ROZDZIAŁ V – GRUNT TO DOBRA ORGANIZACJA - czyli kilka praktycznych rad , wskazówek i informacji o spędzaniu wakacji na Sardynii **STR 112**

ROZDZIAŁ VI – WSIĄŚĆ DO POCIĄGU BYLE JAKIEGO - czyli o środkach transportu publicznego na Sardynii. **STR 116**

ROZDZIAŁ VII – NIE TYLKO NA MIGI -czyli słowniczek polsko-włoski najpotrzebniejszych zwrotów i słówek z polską wymową. **STR 121**

Copyright – tworzone przeze mnie teksty są moją własnością, jeśli chcecie je rozpowszechniać, proszę o kontakt.

fragment ROZDZIAŁU I. PLAŻE, PORTY I MIASTECZKA

Poniżej opis i wskazówki dojazdu do 107 różnych plaż oraz do wielu miejscowości.

Posuwając się wzdłuż wybrzeża od plaży do plaży i miasteczka po drodze, omawiam także w odpowiednich miejscach porty turystyczne i rejsy po morzu, które można z nich odbyć, tam, gdzie takimi informacjami dysponuje, podaje kontakt do osób organizujących rejsy, gorąco namawiam do wybrania się w taki rejs całoniedziowy! Zdjęcia większości plaż są tu obok ich opisu, znajdziecie je także wstukując ich nazwy w google maps lub w google earth. Warto przed nazwą dodać słowo „spiaggia” (wym. Spiadździa-plaża) bo ta sama nazwa może oznaczać wiele rzeczy, lepiej też dodać „sardegna” – w Chorwacji jest na przykład plaża i miejscowość Pula, obecna też na Sardynii... W końcowej części przewodnika, w praktycznych radach znajdziecie kilka pomysłów, które ułatwią przyjemne plażowanie nawet w największy upał.

Tam, gdzie było to możliwe, przetłumaczyłam nazwy plaż. Napisałam także, tam gdzie wymowa „po naszymu” mocno się różni, w nawiasie, po polsku, wymowę nazwy, co może się przydać, gdybyście pytali o drogę na miejscu) Drogowskazy kierujące na plaże mają brązowe napisy na białym tle z symbolem plaży – rysunek pofalowanej wody + nazwa plaży. Nazwy plaż zwykle zaczynają się słowami „spiaggia” lub „cala”.

Opisując południowe wybrzeże Sardynii, podzieliłam je na 7 odcinków, to pomoże Wam się umiejscowić w odpowiednim fragmencie wybrzeża:

1. PLAŻE W REJONIE COSTA REI – OD PLAŻY CALA PORCEDDU DO CYPLA CAPO FERRATO
2. PLAŻE OD CYPLA CAPO FERRATO DO PORTO CORALLO
3. PLAŻE OD PORTO CORALLO DO ARBATAX
4. ZATOKA OROSEI - OD SANTA MARIA NAVARRESE DO CALA CARTOE
5. PLAŻE OD CALA CARTOE DO REZERWATU BIDDEROSA
6. OD BIDDEROSA DO PLAŻY CAPO COMINO
7. OD CAPO COMINO DO PORTO OTTIOLU

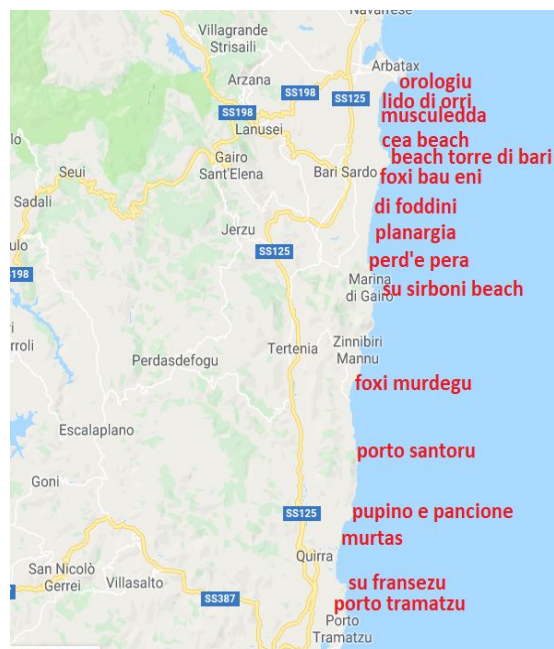
Opisuje głównie miejscowości nadmorskie i plaże, ale od czasu do czasu „odskakuję” w głąb lądu, jeśli znajdujące się tam miejsca są warte odwiedzenia

Teraz zaczynamy już naszą bardzo dokładną, od plaży do plaży wędrówkę wzdłuż wschodniego wybrzeża Sardynii od południa w stronę północy.

PONIŻEJ FRAGMENT JEDNEGO Z 7 WYMIENIONYCH POWYŻEJ CZĘŚCI WSCHODNIEGO WYBRZEŻA:

3. PLAŻE OD PORTO CORALLO DO ARBATAX

tym podrozdziale poruszamy się na północ z Porto Corallo i docieramy aż do Arbatax – słynnych Czerwonych Skał, to odcinek ponad 50 km. Widać go na mapce obok z zaznaczonymi kilkoma najważniejszymi plażami. Jako pierwsza, mała plaża pierwsza na północ od mariny di Villaputzu w Porto Corallo. To zdecydowanie jeden z najmniej znanych i najmniej przedstawianych w sieci i literaturze turystycznej, fragmentów sardyńskich wybrzeży, idealna destynacja dla osób unikających gwarnych kurortów i tłumów na plaży. Większość plaż ma tu za plecami kompletnie dziką przyrodę, kilka jest naprawdę bajecznych

SPIAGGIA DI PORTO CORALLINO – mała zatoczka zaraz za umocnieniami portu od północy. Na tyłach żadnych budynków, niemal brzegiem plaży biegnie droga SP99,

SKOK W GŁĄB LĄDU – MIASTECZKO VILLAPUTZU - warto tu zajrzeć w pierwszy weekend sierpnia, gdy odbywa się **Festival delle Launeddas** – duża, barwna impreza, launeddas to szczególnie, istniejący tylko na Sardynii instrument, wpiszcie sobie w youtube launeddas sardegna i posłuchajcie – niezwykle połączenie fletów, fletni i kobzy, moim zdaniem bajka... :)

SPIAGGIA DI PORTO TRAMATZU – uwaga, na południowym zachodzie w Teulada jest plaża o nazwie Porto Tramatzu! , ta plaża tutaj, jest na terenie gminy Villaputzu. Spora plaża w kształcie półksiężyca o długości ok. 800 m, na północnym krańcu trochę skałek oraz tzw. stabilimento czyli bar z leżakami i parasolami, oferuje także wynajem motorówek, sporty wodne (tu nie podaje szczegółów) - Vela Sport - <https://velasportportocorallo.business.site/>, na tyłach plaży żadnych budynków, przy plaży bar, na tyłach plaży restauracja Villa Tamerici

WIEŻA TORRE MOTTA I MINI TREKKING

WIDOKAMI – jadąc dalej na północ, wybrzeże chwilę staje się niezbyt ciekawe pod względem plaż, mijamy małą nadmorską miejscowość Porto Tramatzu a za nią na wzgórzu ładną hiszpańską wieżę obronną, możecie podjechać w jej pobliżu i podejść pod samą wieżę, spacer lekko pod górkę 30 minut, dobre miejsce na ładne zdjęcia panoramiczne. Wieżę postawiono w 1570 roku w czasie dominacji aragońskiej na Sardynii, stoi na wysokości 132 m n.p.m.,

Z
na

więc na sporym wzniesieniu biorąc pod uwagę bliskość morza, pod wieżą widać wyraźnie, że

rzeczywiście z jednej wieży nabrzeżnej było widać sąsiednie, z tej widać wieżę San Lorenzo oraz wspomnianą tu powyżej wieżę di Porto Corallo. Jak trafić pod wieżę? - podjeżdżamy autem tu - 39°27'18.6"N 9°37'56.8"E i ruszamy dalej na północ traktem pod górę, stąd to 30 minut marszu, będą piękne widoki. Na tym wzgórzu rosną kilkusetletnie jałowce.

SPIAGGIA SU FRANSEZU – kamienista, ciekawa plaża, zupełnie inna niż te do tej pory. Na pewno świetna na szczyt sezonu, na nurkowanie, na plażowanie w samotności. W tym miejscu jest kilka zatoczek całkowicie skalistych, wystają tu z morza rzucone siłami natury wielkie głazy, woda jest ciemnozielona i bardzo krystaliczna, wzdłuż wybrzeża biegnie trasa lubiana przez rowerzystów. Miejsce całkowicie dzikie, z dala od cywilizacji. Dojazd, z miejscowości Porto tramatzu gruntówką brzegiem morza, to placzyk przy drodze nad plażą - 39°28'08.4"N 9°38'38.6"E i ścieżką ostrożnie w dół do morza.

Jadąc dalej na północ wzdłuż wschodniego wybrzeża mijamy ładną, dobrze zachowaną wieżę **TORRE SAN LORENZO**, z charakterystycznym okrągłym oknem „na przestrzał”, wieża stoi na wysokim wzgórzu, widoczna z daleka, kolejna hiszpańska wieża, w tym rejonie zostało ich naprawdę wiele.

SPIAGGIA DI MURTAS – piękna, zachwalana przez wielu i bardzo długa na ok. 6 km, piaszczysta z jasnym grubszym piaskiem z dodatkiem kamyczków, znajduje się na terytorium gminy Quirra. Na tyłach plaży wyłącznie dzika roślinność i trochę wydm, a także długi staw, można tam obserwować ptactwo wodne, w południowej części plaży na tyłach duży staw – Sdtagno di Quirra, bywają tu flamingi. Plaża znajduje się na terenie wojskowym ale latem jest dostępna od czerwca do września (do 2016 była w ogóle niedostępna) woda krystaliczna, intensywnie niebieska, północny kraniec plaży czasem latem zamknięty właśnie przez wojskowych, dno płytkie, plaża super dla dzieci, na plaży nigdy nie ma tłumów, z plaży widok na wysepkę Isolotto di Quirra, w północnej części plaży widać na wzniesionym cypelku kolejną hiszpańską wieżę – Torre di Murtas. **parking 200 m od plaży** - 39°30'55.6"N 9°37'44.7"E , to w środkowej części plaży, a ten na jej południowym krańcu w pobliżu stawu Stagno di Quirra - 39°29'53.6"N 9°37'50.3"E

CALA PUPINO E PANCIONE – śliczna, mało znana zatoczka, a właściwie dwie, przedzielone małymi zanurzonymi w wodzie skałkami, znajduje się na końcu wysuniętego w morze małego cypla, obsypanego skałkami, nazwa znaczy bobas i brzuszysko, jakkolwiek dziwnie to brzmi... na plaży wąski pasek drobnego, miękkiego piasku, skałki po południu o czerwonym zabarwieniu bardzo ładne, kojarzą się już trochę z czerwonymi skałami w Arbatax, na tyłach dzika roślinność, woda śliczna szmaragdowa, pod wodą ciekawie na snorkeling, podjazd prawie pod plażę drogą gruntową - 39°32'52.4"N 9°38'38.4"E lub przejście na nią z poprzedniej plaży – długiej Murtas. Z biegnącej tutaj całkiem blisko morza głównej drogi SS125, która biegnie wzdłuż całego wschodniego wybrzeża, do plaży zjazd ok. 20 minut, można się skusić jadąc np. z północy na południe Sardynii wschodnim wybrzeżem.

SKOK W GŁĄB LĄDU – ZAMECZEK QUIRRA , MINI TREKKING

– (wym. klirra) klimatyczne miejsce, ruiny średniowiecznego zamczku z XIII wieku na szczycie góry Cimmas, na wysokości 296 m npm, pieszo pod górkę ok. 30 minut, wspaniałe krajobrazy na wielki fragment wschodniego wybrzeża, miejsce gdzie trzeba zostawić auto znajduje się ok. 15 km od maleńkiej miejscowości Quirra. Jadąc z Quirra w kierunku Muravera z drogi SS125 jest drogowskaz kierujący na zameczek, mniej więcej tu jest placzyk z tablicą informacyjną i mapką dojścia, tu zostawiamy auto - 39°31'53.7"N 9°36'28.5"E stąd 20 - 30 minut pieszo ładną ścieżką, najpierw lasem i zagajnikami potem już ostro pod górę wśród wapiennych skał i starych drzew oliwnych, piękna, nie trudna trasa, byliśmy, polecamy! Ludzie, którzy chodzą po górach, na pytanie „ po co się tak męczyć? „ , często odpowiadają – „ bo z góry wszystko wygląda inaczej” i zameczek Quirru jest właśnie takim miejscem, krążą o nim liczne legendy, jedna z nich opowiada o księciu zakochanym bez pamięci w kochance, który uknuł intrygę, posadził swoją żonę o zdradę i zabił.

SPIAGGIA DI PORTO SANTORU

– (wym. fozi murdegu) jesteśmy już na terenie gminy Lanusei, miasteczko nią władające znajduje się w głębi lądu 11 km w linii prostej od morza, ale z powodu gór jazdy realnie dwa razy tyle. Plaża jest bardzo ciekawa, na plaży resztki bardzo starego mola, używanego do załadunku wydobywanych w okolicy minerałów. Plaża to śliczna wariacja na temat skał, krystalicznego turkusowego morza i roślinności. Dno płytkie, ale skaliste, cała plaża także skalista wspaniałe miejsce na snorkeling, ucieczkę od tłumów, kontakt z przyrodą, jak dojechać? - tu zostawiamy auto na placzyku przy drodze - 39°37'19.4"N 9°39'08.5"E i w dół do plaży 70 m.

Następne 4 -5 km wybrzeża nie jest ciekawe pod względem plaż, po czym docieramy do następnej ładnej plaży:

SPIAGGIA DI FOXI MURDEGU – plażowa zatoka w kształcie półksiężyca z jasnym grubszym piaskiem z dodatkiem kamyczków i wodą błękitno-szmaragdową pięknie odbijającą światło słoneczne, na tyłach plaży domy, oddzielone od plaży pasem roślinności, na plaży w sezonie bar, na północnym krańcu, jeszcze za kilkoma mniejszymi zatoczkami (ostatnia z nich pod cyplem nazywa się Spiaggia di Sarrala) nad bezpieczeństwem

wybrzeża od kilkuset lat czuwa majestatyczna wieża hiszpańska - TORRE DI SAN GIOVANNI DI SARALLA, w czasie II Wojny Światowej wieża służyła jako bunkier. Warto przejść się tam na spacer podczas plażowania, z plaży głównej to ok. 15-20 minut spaceru, na pewno traficie bo piękną wieżę widać z daleka, można iść brzegiem

morza lub drogą, która na chwile odejdzie w stronę okolicznych budynków, lub podjedźcie w

po blizie wiezy, zostawicie auto tu na poboczu - 39°40'04.9"N 9°39'31.5"E , i podejdziecie pieszo 80 m. Spod wiezy piekny widok na wybrzeze w tej okolicy. Wieza z XVII wieku, ma 11 m wysokosci, zbudowana z granitu. Parking pod plaza Foxi Murdegu - 39°39'40.5"N 9°38'58.0"E

SPIAGGIA FOXI MANNA – wedlug naszych rodakow, ktorzy spedzili tam tydzien, ta plaza jest cudowna, wydaje sie morskim zakatkiem odcietym przez gory od reszty swiata. Na tybach plazy troche budynkow, ale oddzielonych sporym pasem zieleni. Mozna tu zamieszkać na wakacje doslownie na brzegu plazy. Półokrągła zatoczka o dlugosci prawie 1 km, piasek jasny i miękki, dno łagodne piaszczyste, płytkie, plaza dobra dla maluchow, na plazy bar, wypożyczalnia lezakov i parasoli, toaleta, ratownik, na plazy takze wypożyczalnia łodzi i motorowek -

<https://www.ilmaestraledamare.com/podczasplazowania> na tej plazy mozece sobie zrobic spacer 15-20 minut i odwiedzic nurage Areli (co to sa nuragi pisze w rozdziale z wycieczkami) trasa piesza -

<https://www.google.pl/maps/dir/Nuraghe+Aleri,+08047+Tertenia+OG,+W%C5%82ochy/39.693831,9.657972/@39.6963719,9.6515585,1237m/data=!3m2!1e3!4b1!4m9!4m8!1m5!1m1!1s0x12de2460eae9a12d:0xd9eaf223ac4736ee!2m2!1d9.6549198!2d39.698356!1m0!3e2?hl=pl> mozece idac pytac ludzi, wszyscy wiedza gdzie jest nuraga, wieza w niezlym stanie, mozna wejsc do srodka, jest na wzniesieniu, ladne widoki, parking zaraz pod plaza - 39°41'37.8"N 9°39'28.7"E

SKOK W GLAB LADU – MIASTECZKO TERTENIA , w naszej wedorowce wschodnim wybrzezem wjechalismy na teren gminy Tertenia, miasteczko Tertenia jest ok 6 km od morza, oddziela go od niego szeroki masyw wulkaniczny – monte ferru, miasteczko ma ok. 3700 stalych mieszkancow, latem przyjezda tu sporo turystow, z miasteczka pochodzi znany włoski rzezbiarz Albino Manca, w Tertenii jest jego muzeum i sztuki wspolczesnej – Museo Civico d'Arte Moderna. Warto choc raz miasteczko odwiedzic, pospacerowac ladna glowna ulica Via Roma, w miescie sklep wedkarski.

POGOTOWIE MEDYCZNE W TERTENIA - na ul Peppino Mereu, tel - +39 0782 93952

W miasteczku i okolicach toczą się ciekawe festy i sagry) szczegoly patrz rozdzial III, np. w trzeci weekend maja Primavera nel cuore della Sardegna a Tertenia – duzo lokalnych potraw, folkloru i muzyki, oraz w sierpniu Su Biginau Antigu della Tertenia – impreza poswiecona staremum rzemioslu, rękodziełu, lokalnej sztuce i tradycjom.

TARG COTYGODNIOWY W TERTENIA czyli mercato settimanale, w kazda srodę w centrum w godz. 9-13.

SCOGLIO SU BRECCONI , (wymowa su brekkoni) na zdjeciu obok, miejsce dla pasjonatow bardzo dzikich krajobrazow, a moze nawet dla zdobywcow bezludnych wysp ;), sliczna skalista zatoczka ze skala -wysepka przytulona niemal do brzegu, mozna sie pokusic o przedostanie sie na nia wplaw z brzegu, miejsce wspaniale na snorkeling, dojscie piesze 10-12 minut, super widoki, – w poblizu plazy przejezda dalekobiezny autokar ARST linia 9136 (jedzie z Cardedu, Bari Sardo, Tortoli) , rozklad jazdy - http://www.arstspa.info/OGI_17/9136.pdf

Jak trafić w ten super dziki zakątek? - podjechać autem w pobliże campingu tu $-39^{\circ}42'12.6''N$ $9^{\circ}39'58.3''E$, stąd pieszo ok 700 m dość krętą ścieżką, na koniec ostro w dół do morza, trasa piesza: <https://www.google.pl/maps/dir/39.7051224,9.6698928/39.703511,9.666196/@39.7038249,9.6664269,468m/data=!3m1!1e3!4m2!4m1!3e2?hl=pl>, możecie wbić sobie trasę pieszą w komórkę na współrzędne - $39^{\circ}42'19.5''N$ $9^{\circ}40'10.1''E$

SKOK W GŁĄB LĄDU – ŚWIĄTYNIA MEGALITYCZNA DOMU DE ORGIA – TAK, WIEM, JAK TO BRZMI, ALE TO WCALE NIE O TO CHODZI... ;) wymowa – domu de ordzia, i już lepiej, prawda? Miejsce bardzo wartościowe i ciekawe z punktu widzenia archeologii i sardyńskiej prehistorii. Dojazd – parkujemy niemal na terenie świątyni, na poboczu drogi pod ogrodzeniem - $39^{\circ}44'55.0''N$ $9^{\circ}19'36.7''E$ google maps widzi to miejsce jako MEGARON TEMPLRE OF DOMU DE ORGIA. Jeśli spędzacie wakacje np. w okolicy Tertenii lub Bari Sardo to Macie tam ok. 1,5 godziny autem, może to być jeden z elementów ciekawego wypadu w głąb lądu.

SU SIRBONI BEACH – WARTO!!! to już administracyjnie teren gminy Gairo. Piękna, dość znana plaża (co zawdzięcza niezwyklej urodzie) w formie półksiężyca z jasnym piaskiem wymieszanym z okrągłymi kamyczkami, na obu krańcach zatoczki i w wodzie czerwone skały o

ładnych kształtach, z obu stron plaża zamknięta skałkami, na tyłach dzika roślinność i kilka budynków. Po drugiej stronie skalnego cypla, na południe z plaży miejsce ukochane przez nurków, pływaków i amatorów snorkelingu – Piscine di Sirboni, czyli baseny Sirboni, tak to można przetłumaczyć. Plaża zdecydowanie warta wizyty! Parking – postarajcie się zaparkować (placyki na poboczu) jak najbliżej tego miejsca - $39^{\circ}44'56.9''N$ $9^{\circ}40'21.9''E$, tu stoi drogowy znak z napisem SU SIRBONI kierujący na skalne schodki w dół, nimi dochodzicie do morza i ścieżka w dół między ślicznymi czerwonymi skałkami ok 350 m., właściwie chce się zostać już tam po drodze, tak pięknie, ale warto dotrzeć do głównej plaży, wspomniane baseny skalne są po drugiej stronie cypla na jej drugim końcu.

SKOK W GŁĄB LĄDU , minitrekking na PUNKT BARDZO WIDOKOWY – SA PERDA STAMPADA – dokładne wytyczne trasy na naszym filmiku - relacje z tej wycieczki - [PISCINE DI MONTE FERRU I SA STAMPADA](#), spójrzcie na zdjęcie obok... jeden z oryginalniejszych punktów panoramicznych na Sardynii, skalne okno, przez które widać oszałamiającą panoramę wschodniego wybrzeża. Około godziny marszu lekko pod górę, na trasie są drogowskazy z napisem SA PERDA

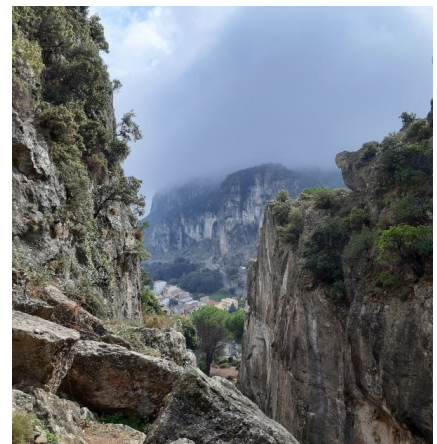
STAMPADA, ścieżka do niego wychodzi z okolic plaży Coccorocci, to na tyłach campingu o tej samej nazwie, przed bramą a główną na kemping miejsce na zaparkowanie auta. Najlepiej trekking na szczyt widokowy połączyć z wizytą w basenach skalnych Monte Ferru, tak jak to widać na naszym filmie. Widok na duży fragment wschodniego wybrzeża z góry jest niesamowity a na szlaku rosną pyszne corbezzolo - drzewka poziomkowe.

SKOK W GŁĄB LĄDU, BASENY NATURALNE MONTE FERRU - Piscine naturali di Monte Ferru. **ZDECYDOWANIE JEDNO Z NAJBARDZIEJ MAGICZNYCH MIESIĘC PONIŻEJ ZATOKI OROSEI!!!** Najpierw co to są baseny naturalne – jest ich na Sardynii sporo, to magiczne miejsca przyrodnicze, nad morzem lub w górach (te tutaj w górach) stworzone przez skały, wodę (morską lub górskich rzek) i wiatr. Naturalne zbiorniki wodne, w których kąpiel to super przeżycie. Dojazd i dojście – dokładne wytyczne trasy na naszym filmiku - relacje z tej wycieczki - [PISCINE DI MONTE FERRU I SA STAMPADA](#), najlepiej połączyć wizytę na basenach właśnie z małą wędrówką na ten punkt widokowy, tak jak widać to na filmie. Oznaczone drogowskazem miejsce gdzie zaczyna się szlak na baseny (ok 30-40 minut marszu, teren płaski) znajduje się na tyłach campingu Coccorocci, parkujemy przed bramą główną do campingu. Po drodze na szlak wzdłuż ogrodzenia campingu miniecie bar-restaurację, więc po powrocie macie tu kawę i desery, przekąski, napoje. Jest także miejsce gdzie można zostawić auto bliżej basenów ale prowadzi tam nie najlepsza droga gruntowa, to tu - 39°43'29.3"N 9°39'30.5"E **Baseny są niesamowite!!! ciąg kilkunastu naturalnych zbiorników, rzeka górską spływa z jednego do drugiego, piękne kaskady, miejsca na piknik i na spędzenie całego dnia na łonie niezwyklej przyrody, polecam!!!**

KLIMATYCZNA STARÓWKA, ANTYCZNA PRALNIA I MINITREKKING DO KANIONU – to wszystko w Ulassai, zostawiamy auto na małym parkingu-placyku przy ulicy Santa Crocie numer ok. 56, to w najwyższej i najstarszej części miasteczka, w pobliżu kamienne baseny, w których kiedyś, gdy nie było jeszcze w domach wody bieżącej i pralek, kobiety prały ręcznie odzież – Lavatoio Comunale di Ulassai, w pobliżu źródło pysznej, krystalicznej górskiej wody, warto napełnić sobie butelki. A stąd dobrze znaczonej traktem kamiennym w ok. 10 minut dojdziecie do wejścia do niesamowitego górskiego kanionu – CANYON GOLA SA TAPPARA. To przepiękne, dzikie miejsce, wąskie skalne gardło o wysokich wapiennych ścianach, ścieżką dnem kanionu prowadzi na jego drugi koniec, cała wędrówka od wejścia do kanionu trwa ok. 20 minut, na końcu jest rozwidlenie dróg, trzeba iść w prawo, by powrócić z powrotem do Ulassai, ewentualnie wrócić z powrotem kanionem. Na końcu kanionu wspaniały widok na dolinę rzeki Pardu. W kanionie są stanowiska wspinaczkowe, możecie więc spotkać tu alpinistów podczas wspinaczki. Uwaga – nasłuchujcie dobrze po drugiej stronie kanionu, ponieważ wedle miejscowej legendy można tu

usłyszeć żalose pieśni Marii di Osini – kobiety, która osunęła się w przepaść, a echo po dziś dzień powtarza jej wezwania o pomoc. Ponoć starowinka ukazuje się ludziom raz do roku – w noc świętojańską.

UWAGA PRAKTYCZNA – JAZDA PO TAKICH MIASTECZKACH GÓRSKICH !!! - w górskich rejonach Sardynii wioski i miasteczka mają specyficzną budowę – wijące się jak nitki makaronu jedne nad drugimi bardzo wąskie uliczki, część ulic w miasteczku jest szeroka, ale część bardzo wąska, miejscowi jakimś cudem jeżdżą nimi nawet szerokimi autami, ale turysta wynajętym autem może sobie na nich narobić kłopotu a nawigacja często prowadzi najkrótszą drogą, a więc i tymi wąziutkimi zaułkami, skręcającymi nagle o 180 stopni... jedźcie przez te miasteczka bardzo powoli i przed wjazdem w wąską uliczkę, zatrzymajcie się, idźcie się upewnić czy jest ona dla Was przejezdna, lub przeanalizujcie na google map wcześniej trasę przejazdu przez miasteczko.

WIOSKA NURAGICZNA TOSTOINUS - Villaggio nuragico di Is Tostoinus – piękne i sugestywne miejsce związane z tajemniczą cywilizacją nuragiczną, władającą Sardinia między XVIII a V wiekiem p.n.e. Z Ulassai to niecałe pół godziny autem. Dużo przyrody, źródła pitnej wody, jeziora, mostki nad nimi, rzeczka, kamienne okrągłe domostwa dawnej cywilizacji, bardzo zielono. Parking - 39°51'06.4"N 9°26'14.0"E i dookoła trasy trekkingowe, spacerowe.

MIEJSCE JAK Z BAJKI LUB KRAINY

HOBBITÓW! Jeden ze szlaków (są drogowaskazy) prowadzi do nuragi Perdu Isu w super miejscu panoramicznym.

CAŁODNIOWA WYCIECZKA DO

JERZU I ULASSAI - Jak widać powyżej, do obu tych miasteczek – Jerzu i Ulassai, można się wybrać na całodniową wyprawę w głąb wyspy – macie tu 2 ładne sardyńskie, bardzo autentyczne miasteczka, a właściwie wioski, piękną grotę, wioskę nuragiczną z pięknym terenem zielonym, można tu urządzić piknik, mały trekking do niesamowitego kanionu, winnicę, muzeum oryginalnej sztuki współczesnej, piękne krajobrazy sardyńskich gór i ciekawe formacje skalne – rzeczywiście jest tu co robić.

Teraz wracamy już z głębi lądu z powrotem nad morze, na piękne plaże :) Następna plaża to długi piaszczysty odcinek o długości ok. 2,5 km, jej kolejne odcinki mają 3 różne nazwy:

SPIAGGIA PERD'E PERA – (wymowa spiadżdżja perde pera) jesteście teraz na terenie gminy Cardedu, bardzo szeroka i długa na ok 1,5 km plaża, piasek jasno szary, drobny i miękki, kolor morza wpada w odcień zieleni, dno płytkie, bezpiecznie dla maluchów. PERA znaczy po włosku GRUSZKA i podobno w pobliżu plaży jest wielka skała w kształcie gruszki, może ją znajdziecie :) , na południowym krańcu plaży

skalki, tam polecam wybrać się amatorom snorkelingu, przy plaży tej i następnych dwóch bary, leżaki i parasole, pizzeria, lodziarnia, wzdłuż plaży, oddzielona od niej pasem sosen, biegnie asfaltowa ulica Lungomare, są na niej przystanki autobusowe i płatne parkingi, np. ten - 39°46'48.2"N 9°40'04.2"E

dojazd autobusem - w pobliżu plaży przejeżdża dalekobieżny autokar ARST linia 9136 (jedzie z Cardedu, Bari Sardo, Tortoli) , rozkład jazdy - http://www.arstspa.info/OGL_17/9136.pdf

SPIAGGIA DI MUSEDU ORAZ SPIAGGIA DELLA MARINA DI CARDEDU – to 2 następne odcinki tej długiej piaszczystej, bardzo ładnej plaży. Na tyłach ośrodki wczasowe, ośrodek apartamentów wakacyjnych z basenem oraz wille z prywatnymi basenami.

ŚWIĘTA STUDNIA – POZZO SACRO NURAGICO CARDEDU – to jedno z ok. 50 odkrytych dotąd na wyspie miejsc kultu wody. KILKA SŁÓW O ŚWIĘTYCH STUDNIACH - specjaliści od wibracji naszej planety i naenergetyzowania różnych miejsc wskazują święte studnie sardyńskie jako tzw. miejsca mocy. Podejrzewają, że przodkowie dzisiejszych Sardyńczyków przybywali tam, by się uzdrawiać. Prócz tego służyły do obserwacji księżyca i obliczeń kalendarza

astronomicznego. To jedno z tych magicznych miejsc bez żadnej kasy biletowej, element wielkiego „muzeum pod gołym niebem”, jakim jest Sardynia, jeśli tam traficie, dotknięcie granitowych bloków ułożonych bez żadnej zaprawy przez ludzi przed ok. 5 tysiącami lat! Święte studnie nuragiczne były komorami pod ziemią, schodzi się po kamiennych stopniach i zwykle na „suficie” korytarza też są stopnie, jakby odbicie tych dolnych, na dole było źródło, z wielu z nich wciąż wypływa woda i wierzy się, że

ma działanie lecznicze. JAK TRAFIĆ - tu zostawiamy auto (z plaży Perd'e Pera to ok. 8-10 minut autem) - 39°46'10.7"N 9°38'46.3"E i stąd pieszo do świętej studni kilka minut. Od drogi, przy której zostawiliście auto, odchodzi w tym miejscu ścieżka w prawo, po chwili skręca lekko w lewo, do studni jest stąd naprawdę blisko, myślę, że ją znajdziecie, nie wiem niestety czy są tam jakieś drogowskazy, jeśli kogoś spotkacie parkując, spytajcie, wymowa – pocco sakro. Tutaj na Wikiloc trasa, ten pieszy odcinek to żółta kreska między 2 dolnymi chorągiewkami -

<https://it.wikiloc.com/percorsi-auto/pozzo-sacro-di-epoca-nuragica-a-cardedu-1977518#wp-1977520>

PLAŻE SPIAGGIA PLANARGIA– (wym. planardzia) przez miejscowych nazywana Ultima Spiaggia, znajduje się na terenie gminy Bari Sardo, długa na ok. 3 km szeroka piaszczysta plaża, ciekawa, bo na jej terenie wpadają do morza 2 rzeki, co daje ciekawe środowisko przyrodnicze, te rzeki to Fiume Pelau oraz Riu Bau Eni. Na tyłach plaży bezpośrednio przy niej żadnych budynków, tylko śródziemnomorska makia, laski sosnowe i eukaliptusowe, w sezonie jeden bar, cisza, spokój, mało ludzi. Przy plaży działa centrum divingu – Blue Side Diving Center , ich nr tel - +39 389 684 3555 Jest także kemping “Campeggio “L’Ultima Spiaggia”, wypożyczalnia sprzętu do windsurfingu i SUP’y. Północny kraniec plaży przeznaczono na

plażowanie z psami – Spiaggia di cani di Planargia. W niektórych źródłach podają, że południowa część plaży Planargia nazywa się Fondini. **Parking** – na całej długości plaży jest kilka podjazdów pod plażę drogami gruntowymi – np. ten od południa w pobliżu centrum nurkowego - 39°47'43.2"N 9°40'06.0"E oraz bardziej na północ - 39°48'09.7"N 9°40'17.4"E na tyłach części plaży biegnie droga wzdłuż plaży za pasem zieleni, oddzielającym drogę od plaży, tam będzie łatwo znaleźć miejsce parkingowe. Na plaży mało ludzi nawet w szczycie sezonu.

PRZEJAZDZKA KONNA PO OKOLICY I BRZEGIEM PLAŻY - skorzystaliśmy, było pięknie :) na tyłach wspomnianej powyżej plaży jest stadnina koni i agroturystyka, ich strona int. - <http://www.agriturismochiaifrancesco.it/> nr whats ap pod którym możecie u miłej pani Doriany zapisać się na konną wycieczkę, 2 osoby 1,5 godziny cena ok. 70 euro. 0039 320 725 3180

FRAGMENTY ROZDZIAŁU II - ZWIEDZAMY OKOLICĘ - TUTAJ PROPOZYCJE TYLKO DLA OSÓB DYSPONUJĄCYCH NA WAKACJACH AUTEM.

Kilka propozycji jednodniowych wypadów raczej w głębi lądu, ale także z elementami morza i plaż. Tu znajdziecie trasy piesze przez góry na słynne plaże ukryte pod klifami, min. Cala Luna, Cala Goloritze' oraz kanion Su Gorropu oraz objazdówkę całodniową po słynnej Krainie Barbagia. Jest także wizyta w dzikich termach na pastwisku. Jest wycieczka na słynne, vipowskie Szmaragdowe Wybrzeże, są rejsy po zatoce Orosei i po Archipelagu la Maddalena. Oczywiście w poprzednim rozdziale także macie mnóstwo inspiracji na dłuższe i krótsze (w zależności gdzie mieszkacie) wypadu w głąb lądu - do miasteczka, nurag, grobów gigantów, na punkty widokowe i trasy panoramiczne... w każdej wycieczce za punkt startu obrałam miasteczko Cala Gonone, bo to mniej więcej miejsce pośrodku wschodniego wybrzeża, jeśli stacjonujecie gdzieś indziej, musicie tylko zmodyfikować pierwszy i ostatni punkt wycieczki, czyli przejazd z miejsca noclegowego do pierwszego punktu wycieczki oraz powrót z ostatniego odwiedzanego miejsca do domu. Zaczynamy od 2 najbardziej popularnych, łatwych tras trekkingowych przez góry Supramonte do morza.

WYCIECZKA NR 1- CAŁODNIOWA , PŁASKOWYŻ GOLGO I MINI TREKKING NA CALA GOLORITZE'

zabieramy - wygodne pełne buty, najlepiej za kostkę, plecak, ok. 2 litry wody, prowiant(ewentualnie kupicie coś w Baunei lub na campingu), nakrycie głowy, sportowa odzież, stroje kąpielowe, ręcznik. filtr słoneczny, wołę przygody :)

Widoki przepięknej Cala Goloritze charakterystyczną skalną bramą znajdziecie w każdym kalendarzu i przewodniku z Sardynii. To rzeczywiście unikatowa, przepiękna Cala (czyli

plaża odgradzona skalnymi ścianami od reszty wybrzeża) - nie można do niej podejść nawet najdroższym autem choć można podpłynąć łodzią, ale trzeba się zatrzymać 200 metrów od brzegu i dopłynąć wplaw. Można natomiast dojść przez góry, wcale nie tak trudna i długa trasa - ok. 1,5- 2 godz. Tam a 2,5 z powrotem (wracając jest więcej pod górę). Tu nasza filmowa relacja z tej trasy, z marca, więc poza sezonem, jeśli idziecie latem, będziecie mieli dużo mniej ubrań na sobie i o wiele więcej wody ze sobą - <https://www.youtube.com/watch?v=pWXCykir-8M&t=483s> Uwaga praktyczna - wyjeżdżamy jak najwcześniej rano, by nacieszyć się tą piękną plażą jak najdłużej, w lipcu i sierpniu dobrze jest wyjść na szlak ok. godz. 9.00-10.00, tak, by najgorętsze godziny dnia spędzić już na plaży. Zabieramy wygodne buty, ale wystarczą tenisówki, wodę, jedzenie, coś na głowę przed słońcem, okulary słoneczne, oraz marchewki, jabłka czy suchy chleb dla osiołków, kostiumy kąpielowe, choć jedną maskę z rurką, ręczniki. Jeśli macie do płaskowyżu Golgo daleko z waszego noclegu, **możecie przyjechać dzień wcześniej i zanoćować pod namiotem na campingu za ok. 8 euro od osoby**, spod campingu właśnie wychodzi szlak na Cala Goloritze. Przejazd do Baunei z Cala Gonone - 1 godzina i 20-30 minut autem, po drodze przystanek na kawę w miasteczku Baunei, Parking w Baunei - adres via Orientale Sarda 193, współrz. - 40°01'57.6"N 9°39'43.4"E

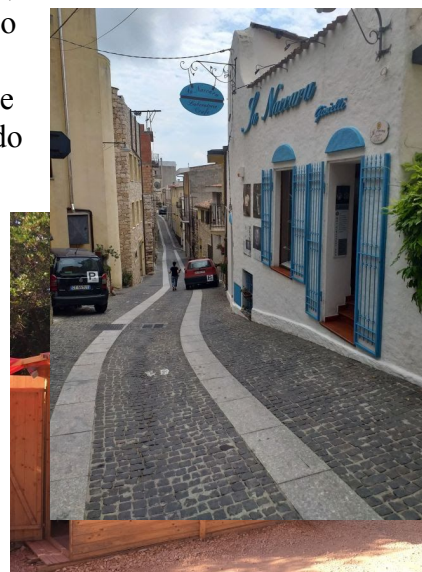
BAUNEI - śliczne miasteczko na wys. 480 m. n.p.m., przespacerujcie się po centrum, ładny plac z kościołem parafialnym - Chiesa Parocchiale di San Nicola di Bari, często stoi przed nim elektryczna ciuchcia przewożąca turystów po okolicy i po płaskowyżu Golgo, Miasteczko zamieszkuje niecałe 4000 osób, jeśli traficie na czas przed mszą, zobaczycie miejscowe panie w czarnych strojach i często czarnych chustkach spieszące do kościoła. W pobliżu głównego placu jest supermarket, jeśli musicie zrobić zakupy. W miasteczku kilka sklepów z bardzo dobrym rękodziełem, ceramiką, biżuterią. Dobre miejsce na poranną kawę przed ruszeniem na szlak.

Z Baunei na miejsce, skąd wychodzi szlak jest już ok. 10-15 minut jazdy, Wbijamy w GPS **współrzędne parkingu na campingu Su Porteddu** - - 40°05'00.5"N 9°40'41.0"E

Wjeżdżamy na teren płaskowyżu Golgo, to taki „przedpokój” najwyższych sardyńskich gór Gennargentu. Wychodzą stąd szlaki w różne rejony gór, teren jest bardzo cenny i ciekawy przyrodniczo, krajobraz trochę „księżycowy”. Jedziemy z Baunei na Golgo, są drogowskazy, możecie pytać, to wizytówka

tych okolic i wszyscy wiedzą. Na drogowskazach tam prowadzących pisze „Altopiano del Golgo”. Są też drogowskazy na kościółek - „Chiesa San Pietro”. Z Baunei droga gruntowa biegnie ostrymi zakrętami nad urwiskiem i wspina się na zadrzewiony płaskowyż. Jadąc w stronę kościółka i campingu na 99% spotkacie lub zobaczycie osiołki - łążą sobie samopas po okolicy, na Sardynii wciąż bardzo popularny jest tzw „wolny wypas” zwierząt - kóz, owiec, osiołków i nawet krów, krążą więc sobie te szczęśliwie wolne zwierzęta tu i tam karmiąc się czym popadnie a osiołki w tej okolicy dawno temu „zwęchały”, że turyści to wspaniałe i sympatyczne źródło pożywienia. Podchodzą więc chętnie, pozują do zdjęć, wsadzają pocieszne łby do auta i wzbudzają ogromny zachwyt dzieci. Ja też nie powstrzymałam się od zrobienia sobie z ich przedstawicielem wesołego zdjęcia.

Albo prosto na camping albo zbaczając po drodze pod kościółek San Pietro (współrzędne - 40°05'24.8"N 9°40'03.7"E), na campingu Su Porteddu zostawiamy auto, naprzeciw bramy wjazdowej na camping wychodzi szlak na Cala Goloritze, od 2 sezonów stoi tu budka i kupujecie tam **bilety wstępu na plażę, koszt ok. 6 euro, dobrze schowajcie bilety, sprawdzą wam je po zejściu na plażę**, obok początku szlaku stoi mapa z zaznaczonym szlakiem, jak wstukacie w Google Maps trasę pieszą z tego miejsca na Cala Goloritze, Google Maps ładnie pokazują właściwą ścieżkę. Na campingu bar, miejsca parkingowe, miejsca na namioty, łazienki i prysznice. Całość ogrodzona. W barze można zjeść prosty posiłek na zimno - tzw. „tavola fredda”, na talerzu kawałki pysznej szynki, różne gatunki sera, pieczywo. Miła atmosfera, ja tam nocowałam pod namiotem,

żeby rano wcześniej wyjść na Cala Goloritze i wieczorem miejscowi grali pod barem na akordeonie i śpiewali tradycyjne piosenki po sardyńsku. Zostawiamy auto na parkingu, ruszamy na szlak. Ścieżka jest wyraźna, trudno się tu zgubić, w sezonie będziecie mijać ludzi wracających lub też idących w tamtą stronę. Po drodze sporo miejsc, gdzie można odpocząć w cieniu skał lub wielkich drzew, wspaniała górską roślinność i duża szansa na spotkanie zwierząt - kozice górskie, małe dzikie świnki, wałęsające się samopas kozy. Jedyne miejsce gdzie ścieżka się rozwidla jest pod koniec drogi, ale tam widać już po lewej stronie morze i charakterystyczna ostra skałę wskazującą w niebo, trzeba kierować się na nią. Ostatni etap to zejście po wąskich skalnych stopniach ostro w dół na sama plażę, patrz zdjęcie powyżej, , przed zejściem warto zrobić zdjęcie - zachwycająca panorama gór i morza. Przy wejściu siedzi sobie człowiek i sprzedaje bilety po 6 euro. W sezonie na plaży jest zawsze trochę ludzi, szczególnie weekendy, jeśli macie możliwość, przyjeźdźcie w tygodniu. Naprawdę warto wybrać się na Cala Goloritze' - piękno tej plaży, widoki po drodze i niesamowicie turkusowa woda wynagrodzą Wam trudy trekkingu.

POSTARAJCIE SIĘ NIE PLANOWAĆ TEJ TRASY W SEZONIE NA SOBOTĘ LUB NIEDZIELĘ - NAJWIĘCEJ LUDZI I NA SZLAKU I NA PLAŻY!!!

=====

pozostałe wycieczki opisane w tym rozdziale:

WYCIECZKA NR 2 - CAŁODNIOWA TREKKING NA CALA LUNA

WYCIECZKA NR 3 - CAŁODNIOWA DO KRAINY BARBAGIA

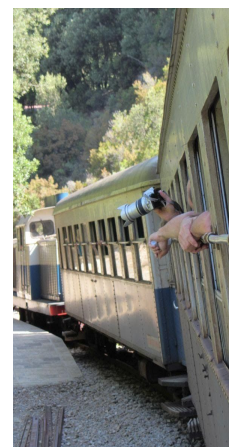
WYCIECZKA NR 4 – CAŁODNIOWY REJS PO ZATOCE OROSEI

WYCIECZKA NR 5 - CAŁODNIOWA KANION SU GORROPU I JEGO MNIEJSZY SĄSIAD – KANION RZEKI FLUMINEDDU

WYCIECZKA NR 6 POPOŁUDNIOWA Z CALA GONONE NA POŁUDNIE WZDŁUŻ WYBRZEŻA

WYCIECZKA NR 7 – CAŁODNIOWA , SZMARAGDOWE WYBRZEŻE + SAN TEODORO

WYCIECZKA NR 8 - TRENINO VERDE – PODRÓŻ W CZASIE ZIELONĄ CIUCHCIĄ...

FRAGMENT ROZDZIAŁU III – FESTE I SAGRE czyli zobaczymy, jak miejscowi potrafią się bawić...

Spędzając wakacje we Włoszech i na Sardynii macie dużą okazję natknąć się na jedna z bardzo wielu „Fest” i „Sagr”, jeśli w barze, na przystanku autobusowym czy murze zobaczycie plakat z napisem „Festa di...” albo „Sagra di.....” – to znaczy, że w najbliższym czasie w okolicy będzie taka impreza organizowana, po słówku Coś tam oczywiście będzie, i to „coś” określa temat imprezy, festynu. Po słowie festa, najprawdopodobniej będzie imię jakiegoś świętego – np. : Festa di Sant Antonio” – Święto świętego Antoniego itp... bo festy są zwykle związane z jakimś patronem miasteczka, z jakimś świętym itp... natomiast po słowach „sagra di...” zwykle będzie coś do jedzenia lub picia, na przykład – „sagra di vino” – święto wina, „sagra di calamari” – święto kalmarów... itp. Jeśli taki plakat zobaczycie, sprawdźcie datę, jeśli pokrywa się z Waszym pobytem, sprawdźcie miejsce, zwykle jest napisane gdzieś przy nazwie imprezy. Jeśli nie umiecie go „wyłowić” z treści, zapytajcie kogoś w okolicy wskazując na plakat – „dove e’ questa sagra, festa? „ (wym. dove e kłesta sagra, festa? „ – co znaczy – „gdzie jest ta sagra, festa? „ bo impreza może być w jakimś pobliskim miasteczku czy wiosce. Sagry i festy różnie wyglądają. Te religijne „Festy” związane są z procesją (czasem bardzo ciekawą kulturowo. Tradycyjne stroje, ustrojone wozy czy łodzie) Procesja z figurą świętego lub Madonny. Zwykle przy tym w centrum miejscowości są stoiska z lokalnymi produktami spożywczymi, wyrobami rzemieślniczymi, wieczorem jest koncert, potańcówka przy muzyce na żywo itp...

Natomiast Sagre, w 99 % mają na celu próbowanie, często gratis lub za symboliczną opłatą czegoś, z czego dana okolica słynie – są święta piwa, wina, oliwek, serów, ryb i owoców morza, pomarańczy i wiele innych.

w DALSZEJ CZĘŚCI TEGO ROZDZIAŁU OPISY KILKUNASTU FEST I SAGR NA WSCHODNIM WYBRZEŻU I W OKOLICACH ORAZ WSKAZÓWKI JAK SAMEMU SPRAWDZIĆ NA WŁOSKICH STRONACH FESTY W POBLIŻU MIEJSCA POBYTU W OKREŚLONYM CZASIE.

FRAGMENT ROZDZIAŁU IV- „NIEBO W GĘBIE”

Czego koniecznie trzeba spróbować, gdzie zjeść, gdzie zrobić zapasy spożywcze, co lokalnego ugotować samemu, co przywieźć do Polski.

KUCHNIA SARDYŃSKA - czyli przegląd typowych tradycyjnych dan i produktów spożywczych. Należy pamiętać, że tak jak Włochy składają się z wielu regionów, a w każdym spotkamy inne lokalne dania i przysmaki (i oczywiście inny dialekt, zwyczaje i tradycje), tak i Sardynia, sama będąca bardzo odmienną prowincją Włoch (a do tego wyspą, co też wpłynęło na „unikalność” miejscowych specjałów), składa się również z mniejszych regionów, a każdy ma do zaoferowania coś swojego, lokalnego. Jest jednak kilka potraw, które spotkacie niemal wszędzie na wyspie. Ogólnie rzecz biorąc, kuchnia sardyńska uważana jest we Włoszech za bardzo prostą skromną (mówi się nawet o niej „kuchnia biedaków”), ale i bardzo zdrową - z pewnych ciekawych ogólnowiatowych badań nad długowiecznością ludzi wynika, że część rejonu Nuoro i Ogliastra w najwyższych sardyńskich górach w centralnej Sardynii to jedno z 5 światowych Blue Zone

miejsca na świecie, gdzie ludzie żyją najdłużej. Jednym z czynników jest oczywiście jedzenie. Sardyńskie potrawy są świetnie doprawione aromatycznymi, lokalnymi ziołami, bardzo często jest to szafran, rozmaryn, mirt, jałowiec... Sardyńskie zioła mają podobny najlepszy smak na świecie... Poniżej link do fajnego filmu o kuchni sardyńskiej po angielsku na youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=Nokj66MaZAE#t=112>

tu nasze filmiki po polsku, opowiadające o sardyńskim jedzeniu, a także o gotowaniu na Sardynii: Tutaj 4 nasze filmy o sardyńskim jedzeniu po polsku :

[CO WARTO ZJEŚĆ NA SARDYNII](#)

[GDZIE JEŚĆ NA SARDYNII](#)

[NASZE GOTOWANIE NA SARDYNII CZ 1](#)

[NASZE GOTOWANIE NA SARDYNII CZ 2](#)

W DALSZEJ CZĘŚCI ROZDZIAŁU PRZEGLĄD SARDYŃSKICH PRODUKTÓW SPOŻYWCZYCH, DAŃ Z KUCHNI MIĘSNEJ I MORSKIEJ, OPIS SARDYŃSKICH UCZT NA WSI, SPRAWDZONE GOSPODARSTWA, GDZIE WARTO NA TAKĄ UCZTĘ POJECHAĆ, PRZEPISY SARDYŃSKIEJ KUCHNI PO POLSKU, KILKA SŁÓW O SPECYFICE WŁOSKIEGO BARU. LOKALNE TARGI ŻYWNOSCI A TAKŻE TŁUMACZENIE NAPISÓW NA SKLEPACH I

ROZDZIAŁ VI– WSIĄĆ DO POCIĄGU BYLE JAKIEGO... czyli o środkach transportu publicznego na Sardynii.

W TYM ROZDZIALE ZNAJDZIECIE MIN:

Przydatne słówka i zwroty związane z komunikacją publiczną, pomogą zapytać o połączenie, dogadać się z kierowcą.

JAK SPRAWDZIĆ POŁĄCZENIE MIĘDZY 2 MIEJSCAMI NA SARDYNII ŚRODKAMI KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ W INTERNECIE

AUTOBUSY

LINIA AUTOBUSOWA ARST

JAK ZNALEŹĆ W INTERNECIE ROZKŁADY JAZDY ARST

ARST A ZNIŻKI DLA DZIECI

Jak sprawdzić cenę przejazdu z ARST

Bilety turystyczne ARST

OPISY KILKU LINII ARST BIEGNĄCYCH WZDŁUŻ WSCHODNIEGO WYBRZEŻA, MAJĄCYCH PRZYSTANKI PRZY PLAŻACH:

DOJAZD ARST'em NA WSCHODNIE WYBRZEŻE Z 3 LOTNISK NA SARDYNII

LINIA AUTOBUSOWA TURMOTRAVEL

LINIA AUTOBUSOWA DEPLANO -JAK DOJECHAĆ Z LOTNISKA ELMAS W CAGLIARI DO CENTRUM CAGLIARI

POCIĄGIEM Z CAGLIARI NA PÓŁNOC SARDYNII

BLABLACAR NA SARDYNII

